

Siinsamas Kärđlas Pikas tänavas elas perekond. Ema Armiida töötas telefonistina, isa Richard oli autojuht. Peres oli kaks tütart: Riina ja pesamuna Karin. Nüüd elab ema üks, sest lastel on oma pered, aga isa läks ära Toonela teedele.

Pärast keskkooli läks Karin Tartusse, õppis ühe aasta medikoolis, siis aga võttis kätte ja tegi ära ülikooli sisseastumiseksamid ning temast sai bioloogiatudeng. Imestab ise tänaseni, kust küll see julgus tuli. Aga ehtihüdasliku jonniga sai läbi kõige keerulisemategi keemiavalemite puuritud ning auga zooloog-ökoloogi, bioloogia-keemia õpetaja diplom välja teenitud. Õpetajaks koolitati neid Tartus küll kõige vähem ja ega Karin selleks saada himustanudki. Tööle asus metsamajandi looduskaitseinspektorina. Puht juhu tõttu sattus Lauka kooli pikal puhkusel õpetajat asendama ja näe — külge hakkas. Kohe nii tugevasti, et 1985. aastast lõplikult kooli kasuks otsustas. Kahetsenud? Ei, kahetsenud pole ta seda tegu küll mitte. Nii läheb ta Palade koolis juba kuues aasta, ja ammuli oma inimesena. Küllap oleks elu ütlemlata tuim tampimine, kui kõik läheks jälgalt ettekatsetatud rada mööda. Nagu koogiküsetamine kokaraamatut retsepti järgi. Ometi ei tohi ühepäevaliblikana öielt öiele lenneldes elu läbi lüüa.

Väike maakool nagu Paladel on omast kohast tore. Siinne kammerlik intiimsus loob kordumatu hubasuse, mida ei vahetaks miski hinna eest suurlinnade superkoolide vastu. Aga kogu elu sõltumine bussiaegadest, maailma ahenemine kodu ja kooli vahele muutub pikapea-

Tund peab hea ja sõbralik olema

le rõhuvaks. Maaõpetaja peres oleks auto hädatarvilik tarbriist, mis võimaldaks sõita just siis ja sinna, kuhu vaja. Ja selle ostmiseks ei peaks aastaid rublasid kõrvale pannes söögilaua ääres suutäisi lugema. Kui aga elu sõltub kord nädalas külast läbisõitvast liinibussist, siis seda jääb pehmelt öeldes piskuks.

Süda valutab maakooli ja -kodu lahususe pärast, mis suurest koolipiirkonnast tingitud. Tihti jääb ainukeseks vahendajaks telefon, aga Palade kooli õpetajate toa 94538 paistab olevat igaveseks surmaunne suikunud.

Bioloogiaõpetaja õulul lasub koolis tavaliselt ka kooliaia juhatamine. Kolme aine (bioloogia, keemia, geograafia) õpetamisel kipub aia jaoks aega nappima. Aga et aed kooli juures olema peab, selles ei kõhkle õpetaja Poola hetkegi. Kus siis lapsele koolis veel töö- ja korraarmastust õpetada, kui mitte tööd juures. Ja et korras asi ka ilus võib olla, seda kogevad kõik, kui aed jälle üle käidud on. Karin Poola sõnustis asub nende kooli aed lausa õnnistatud paigas, sest ta annab ka kesisevõitu hoolduse korral ilusat saaki.

«Püsiäärtused elus? — Töötarve ja -tahe,» arvab õpetaja Poola. «Aga need saavad aliguse heast sõnast. «Heal sõnal

on kõige suurem jõud.» Selle Fred Jüssi fraasi olen oma töö juhtumõtteks ülendanud.» Pärast hetkelist mõttepausi jätkab: «Ja usalduslikkus. Lapsi, kes usalduslikkusele usaldamatusega vastavad, on väga vähe. Olen neidki usaldada püüdnud ja see pole end seni veel kurjasti kätte maksnud. Noore inimese kujunemisel on määrava tähtsusega see, milliseid elutõdesid temasse poogitakse ja missugused tingimused nende edasiseks võrsumiseks luuakse. Bioloogina tunnen sügavat aukartust elu ees ja olen püüdnud seda lasteski äratada, omades ja võõrastes. «Ära löö!» ja «Ära tap!» — neid käskke ei väsi ma kordamast. Me peame suutma teadvustada, et looduses ei ole kedagi ega midagi liigset. Tuleb vaid osata näha teisi enda kõrval ja arvestada nendega. Ja ometi — kui sageli me selle vastu eksime.»

Paljud erialaga seotud keerdküsimused saavad lõpliku selguse abikaasaga arutledes. Karin arvab, et vahel ta lausa ekspluateerib Tiitu, ent kui sellest töös tulu tõuseb, haihtuvad süümeplinaad. Mõnele võib tunduda kentsakas (ehk tulutugi) sassiläinud ja lagastatud tänapäeval loodushoidu õpetada. Õpetaja Poola ei ole niisuguse seisukohaga nõus. Tema on veendunud lapse tundemaailma

Karin Poola.

Endel Saare foto

puhtuses ning selleski, et mida nooremalt ja järjekindlamalt sellesse pinnasesse terve mõistuse ivasid külvata, seda tulemuslikum on tagajärg.

«Vaimne vaesus, hingeline kalkus, eesmärgitu kiirustamine, maise mammona kogumine ja lõpuks ikkagi kõigi ponnistuste tagajärjetus — see on nii iseloomulik nüüdisajale. Komfort pole liigne, kuid ka mitte ainus väärtus. Üha vaesemaks muutuv elu teeb tuskala, ometi peab katsuma sellest üle olla. Kas või üürikeseks hetkeks.»

«Ent kuidas?»
«Vaevalt leidub universaalse retsepti. Minule on selleks vahendiks luule. Olin veel keskkooliõpilane, kui Underi

kaudu selle võlumaailma leidisin. Ja olen ütlemlata tänulik... Aga minu lemmikuks on Viivi Luik. Kui äng ähvardab alla neelata, haaran mõne luulekogu. Sealt leiän hingele rahu ja kosutust. Võõras, väljamõeldud maailm saab omaks ja rõhuv meeleolu taandub tasapisi.»

Lahkusin õpetaja Poola klasiitoast (võõrapärast kalki sõna «kabinet» ei oleks vist selle kohta paslik kasutada), tema jäi sinna järgmise päeva tunde vaimus läbi mängima. Sest tema ütleb, et üks tõeline koolitund PEAB HEA JA SOBRA-LIK OLEMA. Ei saa ju kobamisi või kurjustades aukartust elu ees õpetada.

Raivo KARJAMAA